

Cảm xúc ngày Xuân

Phạm xuân Thái

Sau hơn ba mươi năm xa rời Việt Nam, mỗi độ Xuân về, thấp nén nhang trước bàn thờ tổ tiên, tôi vẫn thường nhớ hai câu thơ:

“Đêm qua thấp nén hương trầm
Khói nhang nghi ngút, chạnh lòng nhớ quê”

Tại sao chỉ trong những ngày Tết tôi mới nhớ tới hai câu thơ trên? Có lẽ, ngày Tết là ngày mà tôi nhớ quê hương Việt Nam nhiều nhất. Tôi nhớ những phong tục Tết từ đời ông cha để lại; nhớ bàn thờ khói hương nghi ngút, và những lời khẩn nguyện trước bàn thờ tổ tiên; nhớ những mâm cỗ mà cả nhà hì hục chuẩn bị trước Tết cả tháng; nhớ tiếng pháo giao thừa, và những buổi giao thừa đi chùa hái lộc; nhớ gia đình và tuổi thơ ấu của một thời đã qua!

Hơn ba mươi cái Tết đã trôi qua nơi xứ người, số năm sống nơi xứ người đã nhiều hơn số năm sống trong nước, nhưng tôi vẫn nhớ như in những sinh hoạt của cái Tết nơi quê nhà, và mong mỗi một ngày nào đó được trở về quê cũ, hưởng lại cái Tết năm xưa, như cổ nhạc sĩ Phạm đình Chương đã viết trong tác phẩm Xuân Tha Hương của ông:

“Ngày xưa Xuân thăm quê tôi
Bao nhánh hoa đời đẹp tươi
Mẹ tôi sai uốn cây cành
Vun xới hoa màu xinh xinh
...
Chiều nay lê bước phiêu du
Thăm nhớ Xuân về làng cũ
Tình quê chan chứa trong lòng
Chua xót thay sầu ly hương
Đường đi xa lắc lê thê
Thèm khát khao ngày về quê
Để sống vui quê mẹ lúc Xuân về¹
...”

Tôi nhớ những bài hát, mà có thể một số người ở hậu phương cho là “cải lương”, nhưng lại là nỗi thấm thía cho những người lính nơi tiền đồn. Những người lính mà mồ hôi, xương máu của họ đã đổ trên khắp nẻo đường đất nước, để chiến đấu bảo vệ cho lý tưởng tự do:

“Đầu xuân năm đó anh ra đi
Mùa xuân này đến anh chưa về

---

¹ Xuân Tha Hương, Phạm Đình Chương

Những hôm vừa xong phiên gác chiều
Ven rừng kín hoa mai vàng
Chợt nhớ tới sắc áo năm nào em đến thăm gác nhỏ

Mùa hoa năm đó ta chung đôi
Mùa hoa này nữa xa nhau rồi
Nhớ đêm hành quân thân ướt mềm
Băng giòng sông loang trắng đầy
Lòng muốn vớt ánh trăng thề viết tên em² ...”

Tôi cũng nhớ lời hát của bài Ly Rượu Mừng mà tác giả đã viết nên ước vọng của ông và cũng là ước vọng của hầu hết mọi người dân Việt trên cả hai miền Nam, Bắc:

“Ngày Xuân nâng chén ta chúc nơi nơi

...
Chúc non sông hòa bình, hòa bình
Ngày máu xương thôi tuôn rơi
Ngày ấy quê hương yên vui
Đợi anh về trong chén tình đầy vơi
Nhắc cao lý này
Hãy chúc ngày mai sáng trời tự do
Nước non thanh bình
Muôn người hạnh phúc chan hòa³
...”

Biến cố 1975 đã đẩy hơn ba triệu người Việt xa rời quê cha đất tổ, xa rời những cái Tết truyền thống dân tộc, xa rời nơi chôn nhau cắt rốn. Ba triệu người Việt này đã làm rạng rỡ giống nòi trên khắp năm Châu; họ và con cháu họ đã thành công trên mọi lãnh vực, tạo sự kính nể nơi các quốc gia họ sinh sống. Nhìn về quê cũ, họ đã ngậm ngùi tự hỏi:

“Vi đâu thôn làng thành chốn nương hoang?
Cớ sao bao cánh chim xa tổ ấm?
Biết bao giờ gió tha hương trở về
Cùng tiếng sáo điều diu dặt lời nhạc xưa?”⁴ “

Nhớ lại ngày xưa ông cha chúng ta đã tốn bao công sức mới gởi được vài chục thanh niên, sinh viên ra nước ngoài du học với kỳ vọng canh tân và hiện đại hóa đất nước để theo kịp đà tiến hóa của nhân loại. Ngày hôm nay, chúng ta đã có hàng trăm ngàn sinh viên, chuyên viên, và bác học được huấn luyện tại các trường đại học tân tiến trên cùng khắp thế giới, tại sao những thành phần này không về giúp nước? Tại sao “Hòa Giải Dân Tộc” vẫn chỉ là những lời nói trên đầu môi, chót lưỡi? Tại sao người dân Việt vẫn chưa được hưởng những quyền tự do căn bản của con người?

---

² Đồn Vắng Chiều Xuân, Trần Thiện Thanh

³ Ly Rượu Mừng, Phạm Đình Chương

⁴ Trở Về Thôn Cũ, Nhị Hà

Thời gian tựa cánh chim bay, ước mơ được trở về hưởng một cái Tết trong Thanh Bình, Tự Do, Dân Chủ, đượm tình Dân Tộc vẫn chỉ là một ước mơ. Ước mơ này dài đã gần nửa đời người!

Có những ước mơ, có những nỗi niềm chưa thực hiện được thì đời người đã qua. Có thi sĩ Vũ Hoàng Chương đã để lại cho đời hai câu thơ bất hủ:

“Xuân đời chưa kịp hưởng
Mây mùa Thu đã sang ?⁵”

Phạm xuân Thái

---

⁵ Vũ Hoàng Chương